

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, поданий народним депутатом України Скрипкою Т.В. та іншими народними депутатами України (реєстр. №14243)

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 12 січня 2026 року (протокол № 189) проєкт Закону України про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстр. №14243 від 25.11.2025), поданий народним депутатом України Скрипкою Т.В. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є врегулювання на законодавчому рівні питання отримання дитиною статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту, незалежно від наявності у дитини статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

Як зазначено в пояснювальній записці, у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України значно зросла кількість дітей, які зазнали психологічного, соціального та матеріального впливу воєнних дій, або втратили одного з батьків унаслідок виконання ним обов'язку із захисту України.

Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» має право отримати дитина, батьки (один із батьків), опікун, піклувальник, інший законний представник якої зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) внаслідок отриманих у результаті збройного конфлікту поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном.

Статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» має право отримати дитина у разі загибелі чи смерті одного з батьків, пов'язаної з виконанням обов'язку із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, або внаслідок отриманих у зв'язку з цим поранень, контузій, каліцтв чи захворювань.

Незважаючи на норми двох законів України, сьогодні на місцях нерідко трапляються випадки відмови у наданні дитині статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів відповідно до Закону України

«Про охорону дитинства». Підставою для відмови є те, що така дитина вже має статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України наданого їй відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Законопроектом, на законодавчому рівні пропонується передбачити, що:

право на встановлення статусу дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів має також дитина загиблої (померлої) особи, визначеної у частині першій статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, надається незалежно від наданого дитині відповідно до статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» статусу члена сім'ї загиблого;

дія зазначеного Закону поширюється також на осіб, які у віці до 18 років після 19 лютого 2014 року набули статус члена сім'ї загиблого відповідно до статті 10 (в редакції Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, який діяв до 21 березня 2022 року) та статті 10¹ Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Міністерство у справах ветеранів України підтримують законопроект.

Міністерство фінансів України у своєму висновку зазначило, що реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків у разі його прийняття та положення законопроекту не суперечать нормам законодавства, що регулює бюджетні відносини.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект із зауваженнями. Міністерство пропонує пункт 1 розділу I проекту Закону виключити, оскільки:

- згідно із статтею 1 Закону визначення терміна «дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» містить, зокрема, слова «дитина, батьки (один із батьків), опікун, піклувальник, інший законний представник якої зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) внаслідок отриманих у результаті збройного конфлікту поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном». Отже, визначення цього терміна в Законі є ширшим і охоплює осіб, зазначених у частині першій статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

- відповідно до пункту 3 Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 268, право на отримання статусу має дитина, а також особа, яка під час воєнних дій та збройних конфліктів не досягла віку 18 років (повноліття), батьки або один з них, інший законний представник якої зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) через отримані внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном. З огляду на вказане, запропоноване пунктом 1 розділу I проекту Закону розширення

терміна «дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», зазначеного у статті 1 Закону, категорією дітей Захисників і Захисниць України, є недоцільним, оскільки про цих дітей вже зазначено у статті 1 Закону та Порядку, і такі діти мають право на встановлення відповідного статусу.

Однак Міністерство зазначило, що з метою недопущення відмови у наданні статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у зв'язку з наданням дитині статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, внесення зміни, запропонованої пунктом 2 розділу I проекту Закону до статті 30¹ Закону Міністерством підтримується.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило щодо законопроекту низку зауважень, а саме:

- щодо доцільності внесення зміни до визначення поняття «дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», зокрема, до словосполучення «дитина, батьки (один із батьків), опікун, піклувальник, інший законний представник якої зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) внаслідок отриманих у результаті збройного конфлікту поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном» після слів « ... у результаті ...» вставити слова «воєнних (бойових) дій чи». Такі зміни повною мірою охоплюватимуть й дітей загиблих (померлих) осіб, визначених у ч. 1 ст. 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- щодо узгодження між собою норм Закону України «Про охорону дитинства» та Закону України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» з визначення статусу дітей, що пов'язані з воєнними діями чи збройним конфліктом та збройною агресією Російської Федерації проти України, що дасть можливість систематизувати зазначене законодавство, а це, у свою чергу, дозволить належним чином регулювати відповідні суспільні відносини;
- щодо необхідності перегляду строку набрання чинності Законом, оскільки у п. 3 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Кабінету Міністрів України доручається «*протягом* трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Комітет підтримує законопроект за реєстр. № 14243, оскільки він сприятиме посиленню захисту прав дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України та реалізації їх права на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту, зменшення кількості конфліктних ситуацій та скарг, пов'язаних із необґрунтованими відмовами у встановленні такого статусу, підвищення рівня соціальної справедливості та довіри до державних інституцій.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет рекомендує Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної

агресії Російської Федерації проти України (реєстр. №14243), поданий народним депутатом України Скрипкою Т.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - голову підкомітету у справах сім'ї та дітей Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Скрипку Тетяну Василівну.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/03-2026/6902 від 13.01.2026

2114354

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, поданий Кабінетом Міністрів України (реєстр. №14251)

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 12 січня 2026 року (протокол № 189) проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстр. №14251 від 26.11.2025), поданий Кабінетом Міністрів України.

Як вбачається з пояснювальної записки метою прийняття законопроєкту є врегулювання норм законів України від 26 квітня 2001 року № 2402-III „Про охорону дитинства”, від 08 жовтня 2024 року № 3999-IX „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат”, від 20 листопада 2024 року № 4071-IX „Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України” щодо усунення виявлених в них техніко-юридичних неузгодженостей.

Законопроєктом пропонується:

врегулювати неузгодженості між вищезазначеними законами в частині визначення термінів „дитина, яка постраждала внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України”, „депортована дитина”, „примусово переміщена або утримувана дитина у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України”, „дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів”;

виключити норми щодо створення нового Державного реєстру дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та замінити його Єдиною інформаційною базою про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, яка функціонуватиме як підсистема Єдиної інформаційної системи соціальної

сфери, держателем якої є Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України;

замінити мультидисциплінарну команду на міждисциплінарну, яка утворюється та здійснює діяльність у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

поширити дію Закону України „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат” на правовідносини, що виникли з початку тимчасової окупації частини території України;

поширити права і гарантії, передбачені Законом України „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат”, на дітей, які до набрання чинності цим Законом отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;

визначити права осіб, які до досягнення повноліття постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації, але до набрання чинності Законом України „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат” не отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, на компенсацію, передбачену цим Законом.

Міністерство фінансів України у своєму висновку зазначило, що реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків у разі його прийняття та його положення не суперечать нормам законодавства, що регулює бюджетні відносини.

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України повідомила про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило щодо законопроекту низку зауважень, а саме:

- потребує приведення у відповідність з вимогами дотримання юридичної визначеності ініціатива щодо застосування у назві та тексті проекту формулювання «осіб/особа з числа дітей» (зміни до назви та тексту Закону України „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат”), оскільки не можна однозначно зрозуміти, про яких осіб (всіх дорослих чи певної категорії) йдеться. У цьому контексті вбачається більш коректним використання формулювання «осіб/особа з числа постраждалих дітей»;

- потребує приведення у відповідність пропозиція змін до розділу VI «Прикінцеві положення» Закону України „Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат”, відповідно до якої його дія поширюється на правовідносини, що виникли з дати початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України. Зокрема,

вбачається доцільним чітко зазначити таку дату – 19 лютого 2014 року (стаття 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»), що сприятиме зручності та практичності у правозастосуванні;

- акумулювання інформації про фізичних осіб, зокрема, депортованих, примусово переміщених або утримуваних дітей, дітей, які перебували під ризиком депортації та/або примусового переміщення, осіб з числа дітей, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України в Єдиній інформаційній базі даних про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України фактично дублюватиме функції Реєстру відомостей щодо депортованих дітей, функціонування якого унормовується у розділі II Закону України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

- як у чинній редакції частини другої статті 10 Закону України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», так і в редакції, запропонованій у проєкті, у частині визначення адміністратора Єдиної інформаційної бази даних про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України Кабінетом Міністрів України, не враховуються вимоги частини другої статті 14 Закону України «Про публічні електронні реєстри», відповідно до якого адміністратор реєстру визначається законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створено відповідний реєстр;

- потребує перегляду строк набрання чинності Законом.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет рекомендує Верховній Раді України проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстр. №14251), поданий Кабінетом Міністрів України включити до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - голову підкомітету у справах сім'ї та дітей Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Скрипку Тетяну Василівну.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/03-2026/6905 від 13.01.2026

2114374

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Постанови Верховної Ради України про деякі питання статусу та засад діяльності державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада», поданий Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 14268)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 02 грудня 2025 року Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 12 січня 2026 року (протокол № 189) проєкт Постанови Верховної Ради України про деякі питання статусу та засад діяльності державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада», поданий Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 14268 від 28.11.2025).

Згідно з пояснювальною запискою до проєкту Постанови його метою є врегулювання статусу та засад діяльності суб'єкта у сфері парламентського мовлення.

Підпункт 4 пункту 34 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа» (№2849-IX від 13 грудня 2022 року) зобов'язував Уряд, серед іншого, подати у строк до 1 липня 2023 року пропозиції щодо врегулювання статусу і засад діяльності суб'єкта у сфері парламентського мовлення, яким наразі є державне підприємство «Парламентський телеканал Рада».

Водночас, 28 листопада 2025 року Кабінет Міністрів України подав проєкт Постанови про деякі питання статусу та засад діяльності державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» (реєстраційний номер №14268), в якому виклав власні пропозиції щодо врегулювання статусу і засад діяльності державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» на період воєнного стану.

З огляду на те, що пункт 4 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про медіа» визначає суб'єкт у сфері парламентського мовлення, як особливий вид суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа, а також з урахуванням важливості системного врегулювання статусу та засад діяльності парламентського мовлення не лише на період дії правового режиму воєнного стану, а й в подальшому, доцільним є розробка та прийняття відповідного проєкту закону, яким і буде врегульовано правовий статус парламентського мовлення.

Під час обговорення народні депутати – члени Комітету підтримали мету запропонованого проєкту Постанови, водночас звернули увагу на те, що для комплексного та системного врегулювання правового статусу парламентського мовлення необхідно вивчити перспективу розробки відповідного проєкту закону.

За підсумками обговорення, Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України **не включати** до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проєкт Постанови Верховної Ради України про деякі питання статусу та засад діяльності державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» (реєстр. № 14268), поданий Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету
РАДА
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

 Микита ПОТУРАЄВ
РАДА
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Постанови Верховної Ради України «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» (реєстр. № 14334), поданий народними депутатами Р. Стефанчуком, О. Корнієнком, О. Кондратюк та іншими народними депутатами України

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 12 січня 2026 року (протокол № 189) проєкт Постанови Верховної Ради України «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» (реєстр. № 14334), поданий народними депутатами Р. Стефанчуком, О. Корнієнком, О. Кондратюк та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у Пояснювальній записці, метою прийняття акта є визначення пріоритетних напрямів діяльності органів державної влади та наукових установ щодо подальшого утвердження української мови як державної.

Основними завданнями проєкту Постанови є:

оновлення та затвердження Правопису української мови з урахуванням сучасних наукових підходів;

підвищення мовної якості текстів законів України та інших нормативно-правових актів;

удосконалення стандартів правотворчої діяльності, зокрема щодо оформлення актів Верховної Ради України;

розвиток українськомовного аудіовізуального контенту суспільними медіа;

посилення заходів з протидії поширенню в медіапросторі України деструктивних проросійських наративів;

забезпечення наповнення та функціонування Єдиного глосарія правових термінів, узгодження його з перекладом Глосарія термінів *acquis* ЄС.

Основні положення проєкту постанови передбачають рекомендації Кабінету Міністрів України, Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення, Національній академії наук України, Національній академії правових наук України, Національній комісії зі стандартів державної мови,

Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики серед іншого, зокрема:

розробити та внести до Верховної Ради України законопроекти, спрямовані на посилення захисту українського мовного простору та недопущення використання мови держави-агресора як інструмента створення загроз національній безпеці України;

забезпечити запровадження технологій виявлення, аналізу і блокування поширення в медіапросторі України аудіо- і відеопродуктів, що спрямовані на продовження практики зросійщення українського народу чи містять наративи проросійського, антиукраїнського змісту;

розробити і впровадити цілісну політику супроводу молодих родин та батьків з дітьми, спрямовану на сприяння утвердженню української мови як мови спілкування і виховання дітей у родині та доступу до якісного українськомовного культурного продукту;

забезпечити переклад і опублікування державною мовою міжнародних договорів України, які не оприлюднені державною мовою;

забезпечити розвиток і підтримку досліджень у галузі української мови, в тому числі створення нових словників і наукових видань;

вжити невідкладних заходів для підвищення інституційної спроможності Національної комісії зі стандартів державної мови для ефективної розробки передбачених законодавством стандартів та Секретаріату Уповноваженого із захисту державної мови для забезпечення повноцінної постійної роботи представників Уповноваженого із захисту державної мови в більшості областей України;

забезпечити наповнення та функціонування Єдиного глосарія правових термінів, узгодження його з перекладом Глосарія термінів *acquis* ЄС тощо.

Як зазначено у пояснювальній записці до проекту постанови, реалізація положень проекту постанови не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України та здійснюватиметься в межах бюджетних призначень, передбачених відповідним органам державної влади та установам.

Автори проекту постанови вважають, що її ухвалення сприятиме підвищенню якості мовного середовища у правотворчій, освітній та інформаційній сферах, зміцненню ролі української мови як чинника суспільної консолідації, гармонізації української правничої термінології з правом Європейського Союзу, зменшенню впливу деструктивних інформаційних наративів у медіапросторі України.

Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України станом на 12 січня 2026 року не надійшов.

Народні депутати України – члени Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримують авторів проекту постанови і вважають, що ухвалення цього акта сприятиме зміцненню української мови як державної, забезпеченню її повноцінного і повсюдного застосування у правотворчій, освітній та інформаційній сферах.

За результатами обговорення проєкту постанови народні депутати України – члени Комітету висловили пропозиції щодо необхідних змін до тексту документа, враховуючи які Комітет рекомендує ухвалити його в цілому.

Так, зокрема, Комітет пропонує у резолютивній частині проєкту постанови:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Рекомендувати Національній комісії зі стандартів державної мови відповідно до пункту 1 частини першої статті 44 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в установленому законодавством порядку, з урахуванням пропозицій наукових установ НАН України та інших наукових і освітніх установ, опрацювати і затвердити Український правопис як стандарт державної мови до 1 березня 2026 року»;

абзац другий пункту 3 викласти в редакції: «розробити та затвердити до 1 березня 2026 року єдиний стандарт шрифтового оформлення оригіналів текстів законів України, постанов та інших актів Верховної Ради України відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність»».

За підсумками обговорення та з урахуванням викладеного Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України:

1) включити до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проєкт постанови Верховної Ради України «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» (реєстр. № 14334), поданий народними депутатами Р. Стефанчуком, О. Корнієнком, О. Кондратюк та іншими народними депутатами України;

2) за результатами розгляду ухвалити проєкт постанови з урахуванням пропозицій Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, висловлених у цьому Висновку до резолютивної частини проєкту, а саме:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Рекомендувати Національній комісії зі стандартів державної мови відповідно до пункту 1 частини першої статті 44 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в установленому законодавством порядку, з урахуванням пропозицій наукових установ НАН України та інших наукових і освітніх установ, опрацювати і затвердити Український правопис як стандарт державної мови до 1 березня 2026 року»;

абзац другий пункту 3 викласти в редакції: «розробити та затвердити до 1 березня 2026 року єдиний стандарт шрифтового оформлення оригіналів текстів законів України, постанов та інших актів Верховної Ради України відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність»»;

3) у разі ухвалення цього проєкту постанови доручити Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

Співдоповідачем від Комітету визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики Потураєва Микиту Руслановича.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/03-2026/6010 від 12.01.2026

2114196

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України про внесення зміни до статті 2 Закону України “Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія” щодо уточнення розміру земельної ділянки, поданий народним депутатом України Завітневичем О.М. та іншими народними депутатами України (реєстр. №14342)

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 12 січня 2026 року (протокол № 189) проєкт Закону України про внесення зміни до статті 2 Закону України “Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія” щодо уточнення розміру земельної ділянки (реєстр. №14342 від 29.12.2025), поданий народним депутатом України Завітневичем О.М. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів "Артек" і "Молода гвардія" (далі – Закон) держава забезпечує підтримку державних підприємств "Міжнародний дитячий центр "Артек" і "Український дитячий центр "Молода гвардія" як закладів оздоровлення і відпочинку дітей загальнодержавного значення шляхом повного або часткового здійснення фінансування будівництва і реконструкції об'єктів інфраструктури за рахунок загального фонду державного бюджету, установлення пільг з оподаткування, визначення особливостей правового режиму майна, закріпленого за цими дитячими центрами на праві господарського відання, та земельних ділянок, наданих їм у постійне користування.

Статтею 2 Закону передбачено, що майно, закріплене за дитячими центрами "Артек" і "Молода гвардія" на праві господарського відання, не підлягає відчуженню, а також передачі в оренду.

Території, на яких розташовані дитячі центри "Артек" і "Молода гвардія", належать відповідно до природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та рекреаційних земель з правом забудови виключно для задоволення потреб зазначених дитячих центрів відповідно до генерального плану їх розвитку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Земельні ділянки розміром 216,6423 гектара (в тому числі 5,8249 гектара пляжної зони, 2,8 гектара колишнього пансіонату «Аю-Даг» із пляжною зоною),

що надані у постійне користування дитячому центру "Артек", та розміром 33,9 гектара (в тому числі 0,95 гектара пляжної зони), що надані в постійне користування дитячому центру "Молода гвардія", належать до земель державної власності та не підлягають відчуженню.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 1179 від 23.11.2011 Державне підприємство «Український дитячий центр «Молода гвардія» відноситься до сфери управління Міністерства соціальної політики України і є один із провідних оздоровчих закладів України, який створено для проведення оздоровлення та відпочинку дітей. Діяльність центру спрямована на реалізацію державної політики у сфері охорони дитинства, як стратегічний загальнонаціональний пріоритет, що має важливе значення для забезпечення національної безпеки та ефективності внутрішньої політики держави.

Дитячий центр передбачає функціонування протягом року. В середньому за оздоровчий рік дитячий центр приймав на оздоровлення та відпочинок 11500 дітей.

Відповідно до Положення «Про Порядок направлення дітей для оздоровлення та відпочинку до державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» за рахунок бюджетних коштів» (наказ Міністерства соціальної політики України від 02.06.2020 № 358), бюджетні кошти спрямовуються на організацію оздоровлення та відпочинку:

- дітей-сиріт; дітей, позбавлених батьківського піклування; дітей з інвалідністю, здатних до самообслуговування (за відсутності медичних протипоказань);
- дітей, одного з батьків яких встановлено інвалідність I або II групи;
- дітей, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;
- дітей, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту;
- дітей, які проживають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення;
- рідних дітей батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї;
- дітей, взятих на облік службами у справах дітей як таким, що перебувають у складних життєвих обставинах;

- дітей, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф;
- дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- дітей, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків, у тому числі дітям журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків;
- дітей із малозабезпечених сімей, які відповідно до законодавства одержують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;
- дітей із багатодітних сімей.

Відповідно до пояснювальної записки метою прийняття законопроекту є необхідність використання частини земельної ділянки дитячого центру “Молода гвардія” для потреб Військово-морського ліцею імені адмірала Володимира Безкоровайного.

Законопроектом, на законодавчому рівні пропонується:

- внести зміни до Закону України “Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія” передбачивши зменшення площі земельної ділянки, наданої в постійне користування дитячому центру “Молода гвардія” з 33,9 гектарів на 22,85 гектара;
- визначити завдання Кабінету Міністрів України забезпечити використання частини земельної ділянки площею 11,05 гектара (в тому числі 0,33 гектара пляжної зони), що вивільняється у зв'язку із зменшенням площі земельної ділянки дитячого центру “Молода гвардія”, в інтересах створення та функціонування закладу спеціалізованої освіти військового профілю - Військово-морського ліцею імені адмірала Володимира Безкоровайного; оформлення та державну реєстрацію речових прав на відповідну земельну ділянку та всі розташовані на ній об'єкти нерухомого майна, інженерно-технічних споруд та комунікацій в установленому законодавством порядку.

На думку авторів законопроекту необхідність його прийняття зумовлена потребою зміцнення кадрового потенціалу Збройних Сил України та створення закладу спеціалізованої освіти військового профілю, зокрема для підготовки майбутнього офіцерського складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Використання частини земельної ділянки дитячого центру “Молода гвардія” є стратегічно доцільним з огляду на її географічне розташування, що дозволяє створити специфічну морську навчально-тренувальну інфраструктуру з безпосереднім доступом до акваторії, а наявність розвинених інженерних комунікацій та транспортної розв'язки забезпечить суттєву оптимізацію бюджетних видатків на будівництво об'єкта та сприятиме раціональному використанню державного земельного фонду в інтересах національної безпеки і оборони.

Відповідно до Статуту військово-морського ліцею імені віце-адмірала Володимира Безкоровайного, затвердженого наказом Міністерства оборони України № 391 від 05.07.2023 року, засновником Ліцею є Міністерство оборони України, яке приймає рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання ліцею, і якому також надано право визначати орган, у сфері управління якого перебуватиме Ліцей.

Зазначений ліцей створено відповідно до наказу Міністерства оборони України від 10.09.2008 року №448 «Про створення Військово-морського ліцею у місті Севастополі».

Ліцей є закладом освіти, що забезпечує здобуття освіти військового профілю для осіб з 15 років одночасно із здобуттям профільної середньої освіти.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України у своєму висновку зазначило, що законопроект потребує доопрацювання.

Як зазначає Міністерство, пунктом 1 Постанови Верховної Ради України від 17 березня 2009 року № 1137-VI «Про запровадження мораторію на ліквідацію, відчуження, перепрофілювання оздоровчих закладів (дитячих, професійних тощо)» рекомендовано органам державної влади та органам місцевого самоврядування, засновникам (власникам) оздоровчих закладів тимчасово, до схвалення відповідного закону, припинити прийняття рішень та призупинити виконання вже прийнятих рішень про ліквідацію, відчуження, перепрофілювання, передачу в оренду оздоровчих закладів для провадження діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком.

Таким чином, передбачена проектом Закону пропозиція щодо зменшення площі земельної ділянки, наданої в постійне користування дитячому центру «Молода гвардія» з 33,9 гектара до 22,85 гектара, з метою використання 11,05 гектара в інтересах Військово-морського ліцею імені адмірала Володимира Безкоровайного, фактично суперечить визначеній законодавством нормі щодо державної підтримки дитячого центру «Молода гвардія» як закладу оздоровлення і відпочинку дітей загальнодержавного значення.

Фонд державного майна України вважає, що проект Закону не суперечить чинному законодавству у сфері управління об'єктами державної власності та, повідомляє про відсутність зауважень до проекту Закону.

Також Фонд зазначив, що на сьогодні згідно з відомостями, наданими суб'єктами управління, в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності (далі – Реєстр) обліковується нерухоме державне майно (будівлі та споруди із земельними ділянками), яке перебуває на балансі державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек» (код за ЄДРПОУ 16502790; суб'єкт управління – Державне управління справами); державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» (код за ЄДРПОУ 33636307; суб'єкт управління – Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України). Водночас зазначаємо, що відомості про Військово-морський ліцей імені віце-адмірала Володимира Безкоровайного (код за ЄДРПОУ 26605396) та нерухоме державне майно, яке перебуває на його балансі, не надавалися від суб'єктів управління до Фонду для внесення до Реєстру.

На адресу Комітету надійшов лист Державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» (лист № 01/01-02/11) з проханням вжити заходів щодо зняття з розгляду законопроекту за реєстр. № 14342 як не актуального. Державне підприємство також зазначило, що «вилучення частини земельної ділянки Державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» виглядає як спроба вирішення проблем неналежного управління та бездіяльності шляхом втручання у правовий режим іншого державного об'єкта, який належним чином функціонує, виконує

стратегічні соціальні завдання та має спеціальний правовий статус, гарантований Конституцією України та законами України».

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини не підтримує законопроект.

Уповноважений, зокрема, зазначив, що сама по собі зміна площі земельних ділянок наданих в постійне користування дитячому центру «Артек» та дитячому центру «Молода гвардія» на рівні змін до закону не призводить автоматично до зміни обсягу прав постійного користування, не породжує обов'язок внесення змін до правовстановлюючих документів та не тягне припинення або обмеження вже зареєстрованих прав без вчинення передбачених земельним законодавством процедур. Реалізація таких змін потребує ухвалення відповідних індивідуальних рішень та проведення державної реєстрації змін речових прав у встановленому законом порядку.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило щодо законопроекту низку зауважень, зокрема, зауважило:

- що у проекті не враховується, що у ч. 1 ст. 141 «Підстави припинення права користування земельною ділянкою» Земельного кодексу України, у якій встановлено вичерпний перелік таких підстав, серед яких не передбачається такої підстави як «уточнення розміру земельної ділянки» (про що йдеться у назві проекту) шляхом зменшення розміру вже наданої у постійне користування земельної ділянки. Крім цього, у проекті не враховано, що відповідно до ч. 5 ст. 116 Земельного кодексу України «земельні ділянки, які перебувають у ... користуванні ... юридичних осіб, передаються у ... користування за рішенням органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування лише після припинення права ... користування ними в порядку, визначеному законом». Управління також зауважило, що однією із підстав припинення права користування земельною ділянкою, передбачених п. «б» ст. 141 Земельного кодексу України визначено «вилучення земельної ділянки у випадках, передбачених цим Кодексом» (п. «б»). Водночас у ст. 149 Земельного кодексу України визначено «порядок вилучення земельних ділянок із постійного користування»;

що відповідно до абз. 1 ч. 2 ст. 2 Закону України «Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів «Артек» і «Молода гвардія» «території, на яких розташовані дитячі центри ... «Молода гвардія», належать ... до ... рекреаційних земель з правом забудови виключно для задоволення потреб зазначених дитячих центрів відповідно до генерального плану їх розвитку, що затверджується Кабінетом Міністрів України».

Комітет загалом підтримує необхідність розвитку та посилення системи військової освіти як важливого елементу зміцнення обороноздатності держави та підготовки кадрового потенціалу Збройних Сил України. Водночас члени Комітету застережили, що реалізація таких ініціатив не може здійснюватися за рахунок звуження функціонування закладів, які виконують соціально значущу державну місію, зокрема забезпечують щорічне оздоровлення та реабілітацію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та інших категорій дітей, які потребують захисту від держави. Комітет вважає неприпустимим прийняття рішень, наслідком яких може стати обмеження доступу вразливих категорій дітей до гарантованого державою оздоровлення, та пропонує пошук

альтернативних рішень, що дозволять поєднати розвиток військової освіти із збереженням і належним функціонуванням дитячого оздоровчого закладу.

Так, Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики визначив за доцільне звернутися до Кабінету Міністрів України, Одеської обласної військової адміністрації, Одеської міської військової адміністрації з проханням опрацювати питання щодо виділення земельної ділянки в м. Одеса (із пляжною зоною) для забезпечення функціонування закладу спеціалізованої освіти військового профілю - Військово-морського ліцею імені адмірала Володимира Безкоровайного, а також вишукати можливість щодо посилення матеріально технічної бази зазначеного Ліцею.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет рекомендує Верховній Раді України проєкт Закону України про внесення зміни до статті 2 Закону України “Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія” щодо уточнення розміру земельної ділянки (реєстр. №14342), поданий народним депутатом України Завітневичем О.М. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сесії Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - голову підкомітету у справах сім’ї та дітей Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Скрипку Тетяну Василівну.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/03-2026/8591 від 15.01.2026

2115263